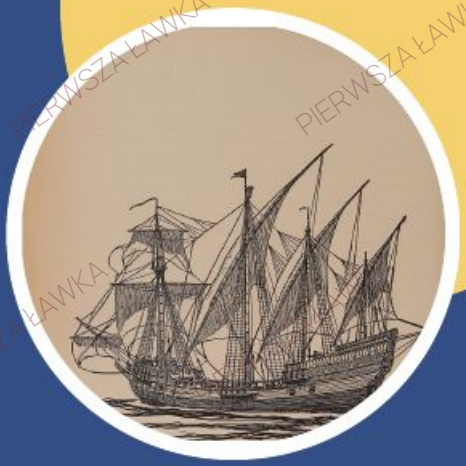
PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · HISTORIA · KLASA 6

Dział 1. Wielkie odkrycia geograficzne

Przyczyny wypraw, Kolumb, da Gama, Magellan, skutki dla Europy i Ameryki. Sześć kart pracy: karta z najważniejszymi wiadomościami i przykładami, trzy karty ćwiczeń (w tym praca ze źródłem), dwa równoległe sprawdziany (grupy A i B) oraz pełny klucz odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Wielkie odkrycia geograficzne** Przyczyny wypraw, Kolumb, da Gama, Magellan, skutki dla Europy i Ameryki	7 zad. 29 pkt
2	**Wielkie odkrycia – ćwiczenia** Żeglarze, przyczyny i skutki odkryć	6 zad. 21 pkt
3	**Wielkie odkrycia – utrwalenie** Przyczyny, skutki, wymiana między kontynentami	4 zad. 14 pkt
4	**Pracuję ze źródłem – dziennik żeglarza** Relacja z wyprawy, dwie perspektywy, imperia kolonialne	4 zad. 16 pkt
5	**Sprawdzian: wielkie odkrycia – grupa A** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt
6	**Sprawdzian: wielkie odkrycia – grupa B** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 6 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Wielkie odkrycia geograficzne

Przyczyny wypraw, Kolumb, da Gama, Magellan, skutki dla Europy i Ameryki

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 29 pkt

Przypomnij sobie

- Pod koniec XV wieku Europejczycy zaczęli szukać **morskiej drogi do Indii**, bo szlaki lądowe opanowali Turcy, a przyprawy i jedwab były bardzo drogie.
- **Trasy wypraw**: Kolumb płynął z Hiszpanii na zachód przez **Ocean Atlantycki** i dotarł do wysp Ameryki Środkowej. Vasco da Gama opłynął **Afrykę** i przez **Ocean Indyjski** dotarł do Indii. Wyprawa Magellana przepłynęła Atlantyk, opłynęła Amerykę Południową, jako pierwsza przepłynęła **Ocean Spokojny** (to Magellan nadał mu tę nazwę) i wróciła do Hiszpanii.
- Wyprawy umożliwiły nowe wynalazki: **karawela**, **kompas**, **astrolabium** i lepsze mapy.

Rok	Podróżnik	Dokonanie
1488	Bartolomeu Dias	opłynął Przylądek Dobrej Nadziei – południowy kraniec Afryki
1492	Krzysztof Kolumb	dotarł do Ameryki, szukając drogi do Indii
1498	Vasco da Gama	dopłynął do Indii, opływając Afrykę
1519–1522	wyprawa Magellana	pierwsza podróż dookoła świata

- **Skutki dla Europy**: napływ złota i srebra, nowe rośliny (ziemniak, kukurydza, pomidor, kakao), rozwój handlu i portów atlantyckich, wzrost znaczenia Hiszpanii i Portugalii.
- Państwo **Azteków** w Meksyku podbił hiszpański konkwistador **Hernán Cortés** (1519–1521), a państwo **Inków** w Peru – **Francisco Pizarro** (1532–1533). Hiszpania i Portugalia stworzyły ogromne imperia kolonialne w Ameryce, a Portugalia także faktorie w Afryce i Azji.
- **Skutki dla Ameryki**: zniszczenie cywilizacji Azteków i Inków, choroby przywleczone z Europy, praca przymusowa i **niewolnictwo** – z Afryki przywożono niewolników.
- Kolumb do końca życia sądził, że dotarł do Indii. Dlatego mieszkańców Ameryki nazwano **Indianami**.

Wielkie odkrycia

Krzysztof Kolumb – przez Atlantyk na zachód
Sebastiano del Piombo, przed 1519

Vasco da Gama – dookoła Afryki do Indii
portret z ok. 1524

Ferdynand Magellan – wyprawa dookoła świata
C. van de Passe, miedzioryt, 1598

astrolabium – położenie według gwiazd
zdjęcie muzealne, 2016

Przykłady z wyjaśnieniem

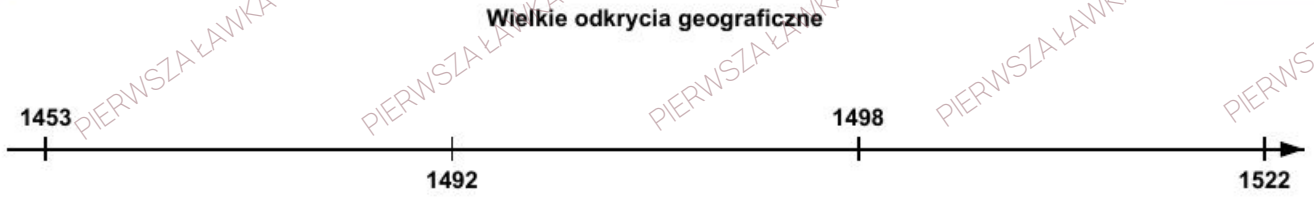
Przykład 1. Dlaczego Europejczycy szukali nowej drogi do Indii?
Bo po zdobyciu Konstantynopola przez Turków (1453) dawne szlaki lądowe stały się kosztowne i niebezpieczne, a popyt na przyprawy był ogromny.

Przykład 2. Dlaczego rok 1492 kończy średniowiecze?
To data umowna – odkrycie Ameryki tak bardzo zmieniło obraz świata, że historycy przyjęli ją za początek nowożytności.

Przykład 3. Jakie były skutki odkryć dla mieszkańców Ameryki?
Utrata niepodległości, zniszczenie ich państw i kultury, śmierć milionów ludzi wskutek wojen i chorób oraz praca przymusowa.

Zadania

1 **Uzupełnij oś czasu.** ___ / 4 pkt

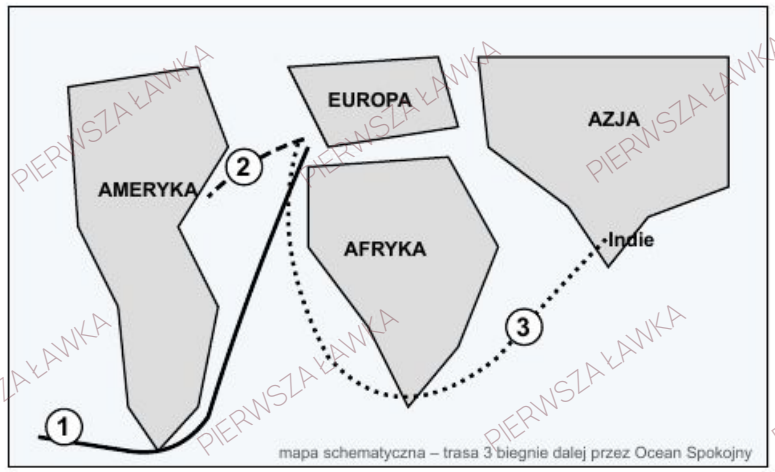
1. 1453 – _____
2. 1492 – _____
3. 1498 – _____
4. 1522 – _____

2 **Połącz podróżnika z jego dokonaniem.** ___ / 4 pkt

1. Krzysztof Kolumb	a) opłynął Afrykę i dotarł do Indii
2. Vasco da Gama	b) dotarł do Ameryki w 1492 roku
3. Ferdynand Magellan	c) opłynął Przylądek Dobrej Nadziei
4. Bartolomeu Dias	d) zorganizował i prowadził wyprawę, która jako pierwsza opłynęła świat (sam zginął w drodze)

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

4 **Na mapie schematycznej numerami oznaczono trasy wypraw. Wpisz numer przy nazwisku żeglarza.** ___ / 3 pkt

1. Krzysztof Kolumb (1492): _____
2. Vasco da Gama (1497–1498): _____
3. Ferdynand Magellan (1519–1522): _____

5 **Uzupełnij nazwy oceanów i kontynentów na trasach wypraw.** ___ / 3 pkt

1. Kolumb, płynąc na zachód, przepłynął Ocean _____.
2. Vasco da Gama, płynąc do Indii, opłynął kontynent _____.
3. Wyprawa Magellana jako pierwsza przepłynęła Ocean _____.

6 **Które państwo jako pierwsze wysłało wyprawy wzdłuż wybrzeży Afryki w poszukiwaniu drogi do Indii?** ___ / 1 pkt

A. Portugalia
B. Anglia
C. Polska
D. Francja

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: wielkie odkrycia – grupa A

30 minut · 20 pkt

KARTA 5/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 20 pkt

1 Uzupełnij. ___ / 3 pkt

1. Lekki, zwrotny statek żaglowy Portugalczyków i Hiszpanów, używany w wyprawach odkrywczych: _____
2. Przyrząd wskazujący kierunek północny: _____
3. Ocean, który jako pierwsza przepłynęła wyprawa Magellana: Ocean _____

2 Połącz postać z opisem. ___ / 4 pkt

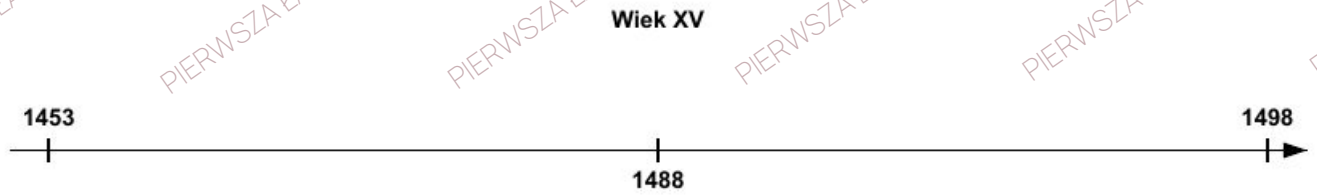
1. Hernán Cortés	a) zdobywca państwa Inków
2. Francisco Pizarro	b) dopłynął do Przylądka Dobrej Nadziei
3. Krzysztof Kolumb	c) zdobywca państwa Azteków
4. Bartolomeu Dias	d) dotarł do Ameryki

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Portugalczycy szukali drogi do Indii dookoła Afryki.	P	F
2. Konstantynopol zdobyli Hiszpanie.	P	F
3. Kakao i tytoń pochodzą z Ameryki.	P	F
4. Kolumb, szukając Indii, płynął na wschód.	P	F

4 Przyporządkuj wydarzeniom daty zaznaczone na osi czasu. ___ / 3 pkt

1. Vasco da Gama w Indiach – _____
2. upadek Konstantynopola – _____
3. Dias opływa Przylądek Dobrej Nadziei – _____

5 Przeczytaj fragment i wykonaj zadania. ___ / 3 pkt

Z dziennika Kolumba

„Nie noszą broni i nie znają jej – pokazałem im miecze, a oni chwytali je za ostrze i z niewiedzy się kaleczyli. […] Powinni być dobrymi sługami i są pojętni […]. Sądzę, że łatwo zostaliby chrześcijanami."

Dziennik pierwszej podróży Krzysztofa Kolumba (znany ze streszczenia Bartolomé de Las Casas), wpisy z 11 i 12 października 1492 r., przekład własny, fragmenty

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Wielkie odkrycia geograficzne – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 6

Podgląd pokazał 5 z 16 stron. Pełna wersja: 16 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Wielkie odkrycia geograficzne – 7 zadań, 29 pkt
- Karta 2: Wielkie odkrycia – ćwiczenia – 6 zadań, 21 pkt
- Karta 3: Wielkie odkrycia – utrwalenie – 4 zadania, 14 pkt
- Karta 4: Pracuję ze źródłem – dziennik żeglarza – 4 zadania, 16 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: wielkie odkrycia – grupa A – 6 zadań, 20 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: wielkie odkrycia – grupa B – 6 zadań, 20 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/historia-klasa-6-dzial-01-wielkie-odkrycia-geograficzne-zestaw